

Asia: VN/5401/2022

POP-jätteen tunnistusopas

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Kiertovoima ry (KIVO) pitää POP-jätteen tunnistamisopasta tarpeellisena ja hyvin laadittuna. Opas sisältää varsin kattavan yhteenvedon POP-yhdisteistä ja erityisesti siitä, missä jätteissä ko. yhdisteiden esiintyminen on mahdollista. Koska suurimman osan ko. yhdisteistä analysointi on haasteellista, aikaa vievää ja kallista, eikä niille juuri on luotettavia 'pikatestejä' tai kenttäanalyysijä ja -analysointoreita, niin lähtökohtaisesti arvion POP-yhdisteiden mahdollisesta läsnäolosta jäteerässä on perustuttava tietoon jätteestä ja sen alkuperästä. Täten näemme, että opas tukee jätelaitoksia niiden omien POP-jätteiden tunnistusoppaiden kehitystyössä.

Toivoisimme kuitenkin seuraaviin asioihin täydennystä:

- Ohjeistus ja suuntaviivat siitä, miten tulee toimia eri tilanteissa, mikäli kuormassa on tai epäillään olevan POP-jätettä:

- o Mikäli kuormassa on POP-jätettä, tulisiko se käännättää, ottaa erilleen tai toimia jollain muulla tavalla?
- o Miten huomioida mahdollinen POP-jätteen läsnäolo välivarastoitavaksi (paalattavaksi) menevässä sekajätteessä – onko asia huomioitava ennen kuin jäte loppukäsitellään?
- o Mikäli jätelaitokselle tulevassa kuormassa on POP-jätettä, tuleeko jätteen tuottajan notifioida jätelaitosta asiasta, vai onko jätelaitoksen vastuulla testata kuorma? Tähän liittyen huomautamme, ettei suurista jätekuormista ole käytännön tasolla mahdollista tehdä koostumustestausta (esim. rakennuksen tai teollisuuden jätteet). Edellyttääkö tämä sitä, että jätelaitoksissa on luotava POP-jätteiden tunnistamista varten jätteiden kaatopaikkakelpoisuuden varmistamiseen rinnastettavat toimintatavat, joissa asiakkaalla on selvitysvelvollisuus jätteen koostumuksesta ennen kuin jäte voidaan vastaanottaa?
- o Miten rakennusjätteen kohdalla on toimittava? Rakennusjätteestä on tehtävä siirtoasiakirja, mutta tuleeko asia silti selvittää jätteen tuottajalta?

- o Asukkailta ja pienyrityksiltä pienerinä vastaanotettavissa jätekuormissa olevat suurikokoiset jätteet, kuten remontoinnin jätteet ja huonekalut, saattavat sisältää POP-jätettä. Pitääkö kyseiset jätteet jatkossa merkitä kaikissa tai jossain tilanteissa POP-jätteeksi ja käsitellä sen mukaisesti?
- o Onko SER-jätteen tunnistusvelvollisuus tuottajayhteisön vastuulla, kuten käsittelyvastuukin?
- o Mikä taho on vastuussa ohjeistuksesta? Esimerkiksi millaista opastusta suurten jäte-erien tuojille tulisi antaa POP-jätteiden osalta, ja mikä taho on vastuussa kyseisestä ohjeistuksesta? Oppaan perusteella POP-jätteet ovat melko yleisiä, mutta jätehuollon asiakkaille ja jätteiden kuljettajille, jotka toimivat jätteen haltijana ennen kuin luovuttavat jätteen jätelaitoksen haltuun, käsite on oletettavasti melko tuntematon.

Lisäksi KIVO toteaa, että jäteasemilla jätejakeiden tutkiminen tai yhdisteiden analysointi (edes XRF-laitteilla) ei todennäköisesti ole realistista. Kyseinen toiminta voi olla (kustannus)tehokkaampaa suurilla jätteiden käsittelylaitoksilla laajemmista jätevirroista. Tämä herättää myös yllä herätellyn kysymyksen siitä, miten esimerkiksi jäteasemilla, joissa jätteen koostumuksen tutkiminen ei ole mahdollista, tulisi toimia sellaisen jätteen suhteen, joka mahdollisesti saattaisi sisältää POP-jätettä, mutta asiaa ei voida varmistaa. Tällaisia jäte-eriä on oppaan mukaan melko paljon, sisältäen mm. huonekalut, romuauton osat, muoviesineet, sekalaiset remonttijätteet, vanhat ikkunat, ja SER. Tuleeko tällainen jäte jatkossa erottaa jätteestä, josta voidaan olla varmoja, ettei se sisällä POP-yhdisteitä?

KIVO ehdottaa ohjeeseen lisättäväksi myös POP-jätettä koskevat jätelain mukaiset raportointi- ja siirtoasiakirjavelvoitteet, jolloin kaikki POP-jätettä koskeva uusi ajankohtainen ohjeistus olisi yhdessä paketissa.

KIVO kiinnittää huomiota siihen, että onko asiaa valmistellessa arvioitu sitä, miten POP-jätteiden tunnistamis- ja loppukäsittelyvelvoitteet vaikuttavat jätteiden kierrätysmahdollisuuksiin? Asiaan liittyvänä riskinä voi olla, että jätevirtoja ohjattaisiin energiahyödyntämiseen tai loppukäsittelytoimintoihin varmuuden vuoksi.

Hämäläinen Timo
Suomen Kiertovoima ry